

Lietuvos
pramonininkų
konfederacija

LVK

Lietuvos
verslo
konfederacija

Investors'
Forum

Lietuvos
Darbdavių
Konfederacija

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Kopija:

Lietuvos Respublikos Ekonomikos ir inovacijų ministerijai
Lietuvos Respublikos Aplinkos ministerijai
Lietuvos Respublikos Krašto apsaugos ministerijai
Lietuvos Respublikos Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetui
Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijai

2026 m. balandžio 22 d.
Vilnius

DĖL PRAKTINIO INVESTICIJŲ ĮSTATYMO PAKEITIMŲ ĮGYVENDINIMO IR SPRENDIMŲ, BŪTINŲ STRATEGIŠKAI SVARBIŲ BEI GYNYBOS PRAMONĖS PROJEKTŲ PLĖTRAI

Lietuvos pramonininkų konfederacija, Lietuvos verslo konfederacija, Lietuvos darbdavių konfederacija, ir asociacija Investors' Forum (Asociacijos) kreipiasi į Lietuvos Respublikos Vyriausybę atkreipdamos dėmesį į būtinybę skubiai užtikrinti, kad 2025 m. birželio 30 d. LR Seimo priimtos Investicijų įstatymo, Žemės įstatymo ir kitų kartu teiktų įstatymų pataisos būtų ne tik formaliai įtvirtintos, bet ir realiai veiktų praktikoje.

Šios pataisos buvo priimtos siekiant spartinti investicinių projektų vystymo procesus, mažinti procedūrinę naštą ir sudaryti palankesnes sąlygas strategiškai svarbioms investicijoms. Tačiau šiuo metu verslas vis dar negali visapusiškai pasinaudoti įstatymo pakeitimais, nes praktiniam jų taikymui trūksta būtinų poįstatyminių teisės aktų, aiškių procedūrų, vienodos institucijų praktikos ir veikiančio įgyvendinimo mechanizmo. Pavyzdžiui, specialiosios paskirties projektų modelis taikomas tik valstybinės žemės sklypuose ir nėra galimybės jo taikyti projekto iniciatoriaus valdomose sklypuose. Dėl to įstatymo tikslai nėra pasiekiami tokiu mastu, kokio pagrįstai tikėjosi tiek investuotojai, tiek pati valstybė. Tai stabdo reikalingų, rentabilių ir Lietuvos saugumo stiprinimui svarbių investicijų įgyvendinimą Lietuvoje.

Kadangi iki šiol nėra priimtų visų poįstatyminių teisės aktų, reglamentuojančių gynybos ir saugumo pramonės projekto statuso, numatyto Lietuvos Respublikos investicijų įstatyme, suteikimo tvarką, praktiškai šis statusas net negali būti taikomas. Dėl to iki šiol vienintelis realiai prieinamas būdas – stambaus projekto statusas, kuris yra ilgas, procedūriškai sudėtingas ir nepritaikytas gynybos ir saugumo pramonės projektų skubai bei specifikai, o šie projektai vertinami bendrame sraute su kitais investiciniais projektais. Atsižvelgiant į esamą geopolitinę situaciją ir gynybos pramonės reikšmę nacionaliniam saugumui, tokia padėtis neatitinka valstybės interesų, todėl Investicijų įstatyme nustatyti tikslai šiam sektoriui gali būti pasiekti tik priėmus papildomus Vyriausybės sprendimus ir skubiai patvirtintus būtinus poįstatyminius teisės aktus.

Susidariusi situacija lemia, kad investiciniai projektai stringa ankstyvosiose stadijose, sprendimai vilkinami, o spartinimui numatyti teisiniai instrumentai realybėje neveikia arba veikia nepakankamai efektyviai. Tokia padėtis kuria neapibrėžtumą, didina projektų kaštus, ilgina pasirengimo terminus ir silpnina pasitikėjimą valstybės gebėjimu operatyviai įgyvendinti pačios nustatytus prioritetus. Kai deklaruojamas tikslas greitinti strategiškai svarbių projektų plėtrą nėra paremtas aiškiais ir praktiškai

veikiančiais sprendimais, investuotojai susiduria ne su prognozuojama, o su fragmentiška ir lėta aplinka.

Dabartinės geopolitinės situacijos kontekste Lietuvos interesus stiprinti nacionalinį saugumą, vietinius gamybinius pajėgumus, tiekimo grandinių atsparumą ir šalies gynybinį pasirengimą yra akivaizdus. Todėl projektai, susiję su gynybos ir saugumo pramone, turi būti vystomi greitai, aiškiai ir prioritetine tvarka. Laikas šiuo atveju yra ne vien ekonominė, bet ir strateginė kategorija: delsimas reiškia ne tik atidedamas investicijas, bet ir lėtesnį valstybės gebėjimo pasirengti bei reaguoti stiprinimą.

Praktikoje dalis tokių projektų planuojami ne tik valstybės, bet ir privačiuose žemės sklypuose. Dėl to ypač svarbu turėti realiai veikiantį, aiškų, greitą ir praktikoje pritaikomą žemės paskirties keitimo mechanizmą. Nesant tokio mechanizmo, net ir politiškai palaikomi, ekonomiškai reikšmingi bei nacionalinio saugumo požiūriu svarbūs projektai gali susidurti ir susiduria su nepagrįstais trikdžiais, procedūrinio neapibrėžtumu ir pertekliniu sprendimų vilkinimu. Tai rodo, kad vien bendrų politinių tikslų ar viešai deklaruojamų prioritetų nepakanka, jeigu jų nepapildo aiškus administracinis kelias, kuriuo investuotojai galėtų realiai naudotis.

Asociacijų nuomone, šiame kontekste ypatingai svarbus yra koordinuotas Ekonomikos ir inovacijų ministerijos ir Aplinkos ministerijos vaidmuo. Ekonomikos ir inovacijų ministerija yra viena pagrindinių institucijų, atsakingų už investicijų politikos įgyvendinimą ir investicinės aplinkos gerinimą, todėl jos aktyvus lyderystės vaidmuo yra būtinas siekiant, kad Investicijų įstatymo pakeitimai veiktų ne teoriškai, o praktiškai. Tuo tarpu Aplinkos ministerijos reguliavimo ir procedūrų laukas yra tiesiogiai susijęs su teritorijų planavimo, žemės naudojimo ir paskirties keitimo klausimais, kurie daugeliu atvejų tampa kritiniu veiksniu projektų eigai. Būtent todėl šių institucijų veiksmų koordinavimas, aiškus atsakomybės pasidalijimas ir terminų laikymasis yra būtina sąlyga realiam proveržiui.

Delsimas spręsti šias problemas turi aiškią ekonominę bei nacionalinio saugumo kainą. Vėluojančios investicijos mažina Lietuvos patrauklumą investuotojams ir silpnina šalies konkurencingumą regione. Dėl stringančių projektų stabdomas naujų darbo vietų kūrimas, lėtėja pramonės plėtra ir technologinių kompetencijų vystymas. Kartu silpnėja Lietuvos galimybės greitai auginti vietinę gynybos ir saugumo pramonę, kuri šiuo metu turi būti vertinama kaip viena iš valstybės atsparumo atramų. Dabartinėmis saugumo aplinkybėmis valstybė praranda laiką, kuris yra kritiškai svarbus.

Lietuvos verslo bendruomenė remia valstybės tikslus, yra pasirengusi investuoti, plėsti gamybinius pajėgumus, kurti aukštos pridėtinės vertės darbo vietas ir prisidėti prie Lietuvos gynybos bei ekonominio atsparumo stiprinimo. Tačiau tam būtina ne deklaratyvi, o realiai veikianti teisinė ir administracinė aplinka, kuri leistų strategiškai svarbius projektus įgyvendinti laiku ir įgalintų sparčiai kurti vertę Lietuvoje. Investuotojų pasirengimas veikti turi būti atlieptas valstybės gebėjimu priimti sprendimus aiškiai, operatyviai ir nuosekliai.

Atsižvelgdami į tai, prašome Lietuvos Respublikos Vyriausybės:

1. **Skubiai užtikrinti**, kad būtų priimti visi būtini poįstatyminiai teisės aktai, reikalingi efektyviam praėjusiais metais priimtų Investicijų įstatymo pataisų taikymui praktikoje.
2. **Nedelsiant pašalinti** praktines ir administracines kliūtis, dėl kurių investicijų spartinimo mechanizmai realybėje neveikia arba neveikia taip, kaip buvo numatyta juos įtvirtinant.
3. **Suformuoti aiškų, greitą ir veiksmingą žemės paskirties keitimo mechanizmą** projektams, kurie yra svarbūs gynybos ir saugumo pramonei, įskaitant atvejus, kai tokie projektai planuojami privačiuose, projektų iniciatorių disponuojamuose žemės sklypuose.
4. **Skubiai inicijuoti žemės įstatymo pataisas** dėl specialiosios paskirties projektų įgyvendinimo privačios žemės sklypuose, jei LR Seimo priimtas reguliavimas visgi nėra pakankamas.

Tikimės, kad Vyriausybė šiuos klausimus vertins kaip neatidėliotinus ir valstybės mastu svarbius. Šiuo metu būtina ne tik patvirtinti strategines nuostatas, bet ir užtikrinti, kad jos būtų įgyvendinamos per

aiškius, operatyvius ir investuotojams veikiančius sprendimus. Praktinis Investicijų įstatymo pakeitimų įgyvendinimas ir efektyvus procedūrinių kliūčių pašalinimas yra būtina sąlyga tam, kad Lietuva galėtų greičiau pritraukti investicijas, stiprinti pramoninį pajėgumą ir laiku didinti savo gynybinį bei ekonominį atsparumą.

Pagarbiai

Lietuvos pramoninkų konfederacijos generalinė direktorė Raminta Radavičienė

Lietuvos verslo konfederacijos generalinė direktorė Ineta Rizgelė

Asociacijos Investors' Forum vykdomasis direktorius Vytautas Šilinskas

Lietuvos darbdavių konfederacijos prezidentė Aurelija Maldutytė